

Prædiken til tredje søndag efter Helligtrekonger

Luk 17,5-10

Der er en novelle, der hedder "Kongesøn". Den er skrevet af Peter Seeberg. En af vores gode danske forfattere. Han er ikke altid helt let at forstå, denne Peter Seeberg. Sproget er så-mænd enkelt nok. Det er ikke det Men der er en stille underfundighed i de handlinger, han vælger at skrive om, som gør at man altid lige skal læse det en gang til og lige tænke over det igen, før man får en pejling af, hvor han egentlig vil hen med det, han skriver. Det gælder også novellen "Kongesøn".

Den foregår på en byggeplads, hvor man er i færd med at rive nogle gamle bygninger, ja vist ligefrem en hel bydel ned. Et arbejdssjak er i fuld gang og kører med store bulldozere hen over området, der mest af alt minder om et hærgt krigsområde. Der er dybe mudrede spor efter larvefødder, forfaldne facader, murbrokker og en voldsom lugt af ødelæggelse og udryddelse. Arbejdsmanden Karl Christian har uden at ville det og uden selv at have gjort noget for det fået følgeskab af en dreng, der hedder Josef. Han kommer hver dag hen på byggepladsen for at følge med i, hvor langt de er kommet, og han klatrer med den allerstørste frimodighed op i bulldozeren og snakker med Karl. Når han ik-

ke sidder der, løber han rundt og leger andre steder på byggepladsen. Karls arbejdskammerater bryder sig ikke om, at drengen leger på byggepladsen. De bryder sig ikke om, at Karl overhovedet har noget med den dreng at gøre. Ja, faktisk bryder de sig heller ikke om Karl. Lige fra Karl begyndte at arbejde der, har de været efter ham. Hånet hans madpakke, der efter deres mening var for sund og grøn. "Han er måske en kamin?" lyder det, når han sidder alene ved bordet og pakker maden ud. Det siges ikke på noget tidspunkt direkte, at drengen er en fremmed, et indvandrerbarn. Og alligevel er det den fornemmelse, man får. Navnet vækker ens mistanke. Josef er ikke noget almindeligt dansk navn. Det er udenlandsk, fremmedartet. Også de bemærkninger, som falder i kantinen leder i den retning. En siger f.eks. at Josef sikkert er blevet solgt af sine forældre til en meget lav pris. En anden udtaler " a lier dem et ." Dem. De andre, de anderledes. I hvert fald bliver stemningen på byggepladsen mere og mere skulende. Drengen mærker det og holder sig på afstand. Karl føler, at de andres bulldozere næsten køres i stilling parat til at angribe ham. En dag i kantinen får han det at vide: Den dreng, den småtossede idiot skal

blive væk. Han forstyrrer, generer deres arbejde. Karl samtykker. Han tør vel ikke andet, og han finder drengen på vej hjem fra arbejde og fortæller ham, at han ikke skal komme mere på byggepladsen. Der er ikke nogen egentlig dramatik i novellen. Ingen hadefulde slåskampe eller grusomme forfølgelser, men der er denne lille og vedholdende pukken på det anderledes, fordi det er anderledes. Udadtil ser det ikke ud af noget særligt, det, der foregår, og dog sker der en klar markering. Her til og ikke længere, siges det indirekte. Vi udgør et fællesskab, og det er du ikke med i. Forsvind. Novellen slutter med, at Karl ser drengen forsvinde indimellem huse og mennesker, hvorefter han tænker: "Hvad skulle han egentlig stille op? Hvad egentlig?"

"Havde I en tro som et sennepsfrø..." står der i dagens tekst, som jeg har kredset om i flere dage, indtil jeg kom i tanke om Peter Seeberg og hans novelle "Kongesøn." Men hvordan den novelle hænger sammen med dagens tekst, vil jeg lige vente med at afsløre. Og i stedet et øjeblik koncentrere mig om evangeliet, der denne søndag handler om tro. At tænke sig, at Jesus ikke forlanger mere tro af hverken sine disciple eller os end den, der er på størrelse med et sennepsfrø! Det er godt nok ikke meget. Man får næsten indtryk af, at Jesus gør en lille smule grin med de disciple, der lige har bedt om mere tro. "Havde I en tro som et sennepsfrø, kunne I sige til dette morbærtræ: Ryk dig op med rode og plant dig i havet! Og det ville adlyde jer." Så lidt, så ubetydeligt og alligevel med den helt kolossale effekt!

Vi er nødt til at læse fortsættelsen på historien for overhovedet at forstå, hvad tro i det hele taget er. Senere står der nemlig: "Når I har gjort alt det, I har fået besked på, skal I sige: Vi er unyttige tjenere, vi har kun gjort, hvad vi skulle gøre"

Med den ene sætning får vi at vide, at tro er altså ikke kun at have tro. Tro er ikke kun dette at tro på noget. Tro er i lige så høj grad at være tro. At udfylde sin rolle i det Gudsforhold, som man siden dåben er sat ind i. Tro er at være lydig og trofast overfor den bestemmelse og den plan, som Gud har med mennesket. Og den er i virkeligheden ikke særlig indviklet, denne plan.

"Du skal elske din næste som dig selv." Det er kort og godt, hvad Guds plan og bestemmelse går ud på. At være tro. Dybest set handler det bl.a. om at nå dertil, hvor man accepterer, at man i livets sammenhæng altid optræder som tjener for sin næste, samtidig med naturligtvis, at de andre optræder som tjenere for en selv. At være tro et at være lydig overfor de små ting, som måske ikke er større end et sennepsfrø. I første omgang må det siges at være en lettelse at finde ud af det. Det er en lettelse at nå til den indsigt at tro ikke udelukkende handler om, at man til enhver tid skal præstere en urokkelig tro på Gud, en tro, der måske oven i købet forventes at give sig udslag i særlige kræfter og evner. Der findes jo en hel del trossamfund, hvor troen bliver opfattet som sådan en størrelse, der kan måles og vejes og derfor også kan bedømmes som enten god eller dårlig. Indenfor den type

trossamfund er tro på størrelse med et sennepsfrø i hvert fald ikke for noget at regne.

Men den lettelse, man føler første gang, man hører om en tro på størrelse med et sennepsfrø, afløses meget hurtigt af en ny uro. For det er sandelig heller ikke let at skulle være tro og være nødt til at tænke på sig selv som en ubetydelig tjener, der uanset, hvor meget, man gør, aldrig er færdig. Tænk at skulle nøjes med betegnelsen: "Unyttig tjener!" Er det en titel, som noget menneske kan være tjent med? Bare den tanke, at uanset, hvor meget vi strammer os an, skal vi ikke forvente nogen tak til gengæld. Vi skal ikke efter endt gerning skele op til himlen og forvente at se Guds tilfredse ansigt. Det er slet ikke så let at være tro mod de små ting, der mange gange ikke er større end et sennepsfrø. Vi vil hellere gøre noget som er synligt, noget, som vi kan prale af, noget, som får os til at vokse i de andres øjne, så de tænker: det var dog alligevel gevaldigt, sikke et menneske, hvad han dog ikke gør af gode og fantastiske ting. Men hos Gud hænger tingene anderledes sammen end hos os. Hos Gud er den mindste ofte den største.

Tilbage til Peter Seebergs novelle, som netop handler om en situation, hvor man ikke er tro, hvor man overser, at dét at gøre noget for den mindste er stort. Alle, som læser novellen, kan ikke andet end føle sympati med drengen Josef og manden Karl. Det er klart, at arbejdskammeraterne er forkert på den. Det er dem, der opfører sig uetisk. Drengen generer ingen direkte ligesom

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Karl umuligt kan genere nogen med sin stiltfærdige og tilbagesluttede måde at være på. Det første, man altså falder over er den ualmindelig dumme måde, disse arbejdskammerater lukker nogen ude fra fællesskabet på. Uden at de kan angive nogen troværdig grund til det. De bryder sig bare ikke om drengen. Det er deres eneste argument. Men nu er Peter Seeberg som sagt ikke den, der ligefrem forenkler problematikkerne og leverer sine små budskaber på et sølvfad, hvor de er lige til at tage og fortære. Vi skal sandelig ikke tro, at vi er på den sikre side bare fordi vi tager afstand fra Karls arbejdskammerater. Vi tvinges skam også til at tage afstand til Karl, som vi ellers har følt os helt på linje med historien igennem. Det er ikke til at holde ud, at han bliver så fej, at han bare giver op. Det er derfor i novelens afsluttende replik, man skal finde den spændende og nye synsvinkel. Det synspunkt, der virkelig udfordrer vores vanetænkning. Det er der, hvor Karl tænker: “Hvad skulle han egentlig stille op? Hvad egentlig?”

“Havde I en tro som et sennepsfrø...” siger Jesus. Kunne I blot engang imellem se, at det virkeligt store ligger i de helt små forhold. Karl og Josef er to ensomme eksistenser. Det er der ingen tvivl om. Men Karl kunne godt have kæmpet for sin lille ven, kæmpet for retfærdigheden, og imod dette med at udelukke nogen uden årsag. Hvis han havde turdet. Det havde bestemt ikke givet ham anerkendelse i verdens øjne, hans arbejdskammerater havde formo-

dentlig hånet ham for det. Men han ville til gengæld have fået sået glæde i et menneskehjerte.

Man får besked på mangt og meget gennem et langt liv. Gør det og gør det, siges det ustandselig, og heldigvis drejer det sig for det meste om opgaver, som vi hen ad vejen gør os færdige med. Kun de beskeder, bud, som Gud giver, er der ingen mulighed for at lægge bag sig. Så længe der er mennesker at tage sig af, er vi tjenere på arbejde. Tjenere, som ikke arbejder for at blive rost, men fordi der ikke er nogen måder at komme uden om Guds bud på.

“Havde I tro som et sennepsfrø...” havde vi blot det mod at være lydige i det mindste. Havde vi blot sans for, at man ikke skal forvente sig lange klapsalver, fordi man hjælper en, der kalder på hjælp. Kunne vi blot helt ind i hjertet forstå, at den største anerkendelse, som noget menneske overhovedet kan drømme om, den har vi allerede: Guds nåde og barmhjertighed.

Vi er så rige som nogen overhovedet kan blive derved, at Gud i dåben har sat sin kærligheds mærke på vores pande og bryst. At leve i tillid til det er tro. At handle efter det er tro. Amen

Henriette Bacher Lind
Skt. Nicolai, Kolding

Salmer: 745, 577, 545 – 365, 582